

ALT EMPORDA

Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES
25 Maig 1918

Any II - N.º 60

Preu: 10 cèntims

L'eficàcia nacionalista

Avui dia que totes les activitats catalanes s'encaminen a la *reconstrucció*,—en alguns aspectes millor diríem *creació*,—de les nostres diverses valors nacionals, també l'acte de la intervenció nacionalista en el govern d'Espanya pot ésser pres com una conseqüència o necessitat de la nostra forta situació política pròpia.

Es indubtable que actualment a Catalunya no es fa res de vàlua en cap aspecte intel·lectual o de l'esperit que no dugui la superior empremta de l'ànima catalana renacionalitzada, o que, millor encara, no vagi directament destinat a impulsar, en un camp nou d'iniciatives oblidades, aquesta magnífica replasmació de la nostra pàtria catalana dintre una àmplíssima situació amb tot el valer d'una especial organització política. I no és ja l'actuació altíssima de l'Institut d'Estudis Catalans, per exemple,—la cabdal entitat cultural que ha produït avui per avui la nostra inspiració nacionalista,—aquella que relliga en la seva tasca eficientment educadora el profit de la seva actitud patriòtica, sinó que són tots els centres culturals de la nostra terra, adés siguin modestos o adés pugin d'una més alta volada al seu objecte, els que s'incorporen al bell conjunt renacionalitzador, si altrament no volen tancar dins el raquitisme de cap estroncada iniciativa la ineficàcia de la seva actuació.

En tots els aspectes, en totes les activitats catalanes hi vibra avui ço que cons-

titueix l'essència de la nostra ànima, ço que ja hem adjectivat de voluntat nacional, que es tradueix encara en els atributs glorificadors de passades èpoques, bé que en aquelles glorificacions sabent-hi empeltar ja la vivida magnificència de l'actualitat patriòtica. A Figueres vàrem inaugurar el nostre monument a En Monturiol, qui visqué en una època en què no hi era desperta la consciència catalana. I malgrat això, i malgrat l'encarcament oficial de l'acte d'inauguració, i la cooperació aportada per l'element oficial, i les armes i els honors, ni per un instant deixàrem de saber que inauguràvem un monument CATALÀ a un geni CATALÀ, i que per gràcia de l'homenatge posseïríem en la nostra Rambla una belles pedres esculpides, d'una única valor espiritual CATALANA.

Avui que hem arribat a donar a Catalunya tota la seva valoració nacional; avui que hem sabut donar a la Mancomunitat un fons d'ànima, fent-la ja quelcom més cordial que un nou organisme de govern; i avui que hem triomfat dintre Catalunya per força política i de l'esperit, avui els nostres capdavanters han pogut arribar al lloc altíssim del govern de l'Estat, sense amagar ni claudicar de la seva història de catalanitat i de lluites, infonent-hi amb l'autoritat de la seva preparació política la primera halenada de renovació veritable, transformant d'un cop totes les desacreditades concepcions polítiques que aleshores imperaven perquè al seu enfront no hi trobaven cap oposició que fos garantia d'eficàcia, i que caigueren de cop al rebre l'embestida de la nova força nacionalista.

El nacionalisme català, que ha sabut crear una Catalunya nova i forta, lluita actualment per aconseguir la renovació

completa de tots els motlles antiquats en què la vida d'Espanya no podia desenrotllar-s'hi amb l'amplitud dels nous temps i en les necessitats del gran imperatiu de ciutadania d'alguna de les seves regions.

LLIBRES

DANS LES RUINES D'AMPURIAS. Sonets de Mlle. Andrée Bruguière de Gorgot, traduïts en versos catalans per Na Maria-Antònia Salvà. Prefaci d'En Josep Carner. Chez Sengarad, a Paris. Ptes. 5.

Un bell llibre ens és arribat a les mans; un llibre piadosíssim,—com diu el poeta admirable que n'ha escrit el pròleg,—format d'una quarantena de sonets on hi són cantades en elevada inspiració les ruïnes d'Empúries, la malaventurada ciutat grega, qui jau avui soterrada vora la mar aquietada de l'ample Golf de Roses, i que ara novament torna a la llum, a poc a poc.

La poetessa Mlle. Andrée Bruguière ha trobat en les ruïnes d'Empúries desenterrada un motiu d'inspiració altíssima, i ha aconseguit cenyir-la dins la forma elegant dels seus sonets, bellament retallats, amb finor de ceràmica, constituïnt cada un d'ells un petit joiell admirable.

No sabríem establir una classificació entre aquells sonets, perquè en tots ells hi és vivent la correcció de la forma i la dignitat de la inspiració. Però, nogensmenys, preferim nosaltres els qui ens porten la evocació d'Empúries nascuda de l'admiració cordial de les seves ruïnes, per damunt aquells altres qui van a cercar-la dins un eruditisme històric. En aquest aspecte trobem justíssims els versos amb què és clos el sonet «Ce pan de mur!» que la traductora habilíssima interpreta així:

eix mur fou on els ibers i grecs se de-
[fensaren;
eix mur, qui lluita avui tot sol contra
[l'oblit.

La poetessa francesa, que porta, però, un cognom de niçaga empordanesa, ha sabut copsar totes les valors necessàries per a que la seva admiració d'Empúries esdevingués harmònicament integral, enllaçada en l'evocació heroica dels seus fets de guerra i en la lamentació elegiaca de les seves desaparicions. *Empúries, tu dors!* canta la poetessa. Empúries dorm sota la pols dels segles que en ininterrompuda cavalcada li han passat pel damunt; dorm sota el pes d'altres civilitzacions, i sota el record heroic i fatal que adés la poetessa justament interpretava en el seu poema. Però en l'adormiment d'Empúries hom troba encara avui una espiritualíssima elevació, puix que no és solament el record de les pedres mortes, mudes de sublimitat i d'heroïsmes, aquell

qui dona a la ploma la ponderació de l'elogi i posa la caiença de grandiositat en el cant, sinó que és la veu immortal de les ruïnes augustes, és el deix d'epopeia que elles trasplanten en la seva admiració cordial, ço que encomana a la inspiració del poeta el marge amplíssim de tota grandiositat i eloqüència.

Dins els vasos dels seus sonets impeccables, i en la sobrietat i el classicisme de l'eloqüència, Mlle. Bruguière ha tancat les seves visions d'Empúries. Una veu justa i dolçíssima de la França ens ha ofert en llengua germana un cant al nostre mar i al nostre cel i a aquella preterita civilització que avui estudiem en les ruïnes d'Empúries, desenterrant-les com una llevor d'immensa eficàcia que ha llevat esplèndides abundors. Una veu sàvia i amiga ens ha deixat la meravella d'un cant, i, com a gratíssima penyora de més compredora amistat, ens el donava encara al costat d'una traducció pulcre i fidel en la nostra llengua, dita a cap per Na Maria-Antònia Salvà, l'excel·lent poetessa, catalana de Mallorca.

I tot això bé mereix un elogi viu i sincer, elogi que nosaltres oferim a la felicitat interpretadora d'Empúries, posant-hi un record entusiasta per a la seva dolça pàtria immortal que avui lluita en els camps de batalla, i que avui està creant un nou títol a la seva immortalitat, en justa correspondència a la veu de la poetessa que ha cantat el mar i el sol de la nostra Catalunya sagrada, i que de les entranyes de la nostra terra obertes en les ruïnes d'Empúries n'ha tret un cabal tan magnífic de poesia.

L'OFERENT.

DIÀLEG IMAGINARI

entre un periòdic de luxe i un periòdic de chantage que podria tenir lloc en la ciutat de Figueres, a 384.000 kilòmetres per davall de la rialla irònica de la lluna.

IV

Periòdic de luxe.—Prou saps tu la veritat de les coses de què te'n faig càrrecs, i és justament per això que no pots repli-car-me en justícia i sense sortir amb algun ciri trencat. No és tampoc que et sigui a tu necessari sincerar-te de les meves acusacions perquè de tothom ets conegut, i, demés, tampoc mai t'has captivat de volguer aparentar pulcre no éssent-ho. En això te s'ha de fer justícia: no has cobert mai amb una careta de moral les teves immoralitats, o, si ho has fet, t'has triada aposta d'un teixit tan transparent que no res ens has ocultat.

Periòdic de chantage.—Parles massa finament per discutir amb mi; no hi estic

fet jo a gastar finura de llenguatge. Mira; si alguna vegada em veies en mig d'una polèmica periodística, i no sabés o no podés replicar les objeccions del contrari, les contestaria amb un seguit d'insults. (1)

Periòdic de luxe:—No és fàcil que mai ningú vulgui entaular amb tu una discussió, sobre tot per la raó primordial de què la teva manca de responsabilitat no paga el treball que hom s'hauria de pendre, i és per això que no obstant i el temps que surts mai ningú t'ha refutat cap de les teves opinions i idees.

Periòdic de chantage:—Prova de què totes devien anar ben orientades.

Periòdic de luxe:—No, no, i molt al contrari: prova evident de què no valies la pena de què te se repliquessin. Es que tu creus que el fet d'abandonar un candidat enmig d'una campanya electoral i d'acollir-te seguidament amb un altre de més profitós, no hauria mogut alguna ploma en comentari cas de tractar-se, en comptes de tu, d'un periòdic seriós, moral i amb solvència? Si; no en tinguis cap dubte. I, no obstant, el teu acte no va moure cap comentari, perquè per tothom fou trobat com una cosa naturalíssima i perfectament lligada amb el teu objectiu.

Periòdic de chantage:—Cadascú és obligat de mirar pels seus profits.

Periòdic de luxe:—Però pulcrament, amb rectitud. No crec jo que pel sol fet de mirar rectament pels teus profits fos expulsat un emissari teu amb paraules violentes de la casa d'un ex-candidat, persona digníssima, al qual tu havies defensat durant una campanya electoral, i que segurament devé sentir-se revoltat pel *chantage* que el teu emissari li proposava i que res tenia que veure d'assumptes electorals.

Periòdic de chantage:—També ho saps això?

Periòdic de luxe:—Això i moltes altres coses més que em callo per respecte a noms que em mereixen molta consideració. Però com que aquestes són coses que damunt de cap periòdic de la nostra ciutat no t'haurien sigut dites perquè cap d'ells, ni jo tampoc, voldrà replicar-te en les seves planes les teves males accions, he volgut solament dir-te-les perquè no et pensessis que és per manca de proves i de raons si ningú no contesta les teves procacitats; és només que per un instint d'higiene. I ara acabaré amb una frase cursi que escauria admirablement entremig les cursileries dels teus pròdigs treballs literaris i la teva erudició barata: Així com Napoleón digué a les seves tropes al peu de les piràmides d'Egipte que quaranta segles els esguardaven, a tu et podria ésser dit que quaranta immoralitats vetllen la teva aparició.

ROSABELLA.

(1) «Rosaburra», per exemple. Però hom no sap si és un insult o una errada d'ortografia.

Ara és hora...

Ara que és nou de trinca el bell monument a Monturiol, disposat a ésser formosament per la patina del temps, cal posar cura especialíssima en què tothom el miri amb respecte, i... no el toqui.

Per ara, la grapa incivil de cap brètol d'aquells que volen passar a la posteritat escrivint el seu nom en monuments i llocs públics, no ha profanat la joia que encapsala la nostra Rambla.

No obstant, cal estar alerta i vigilar, car la temptació kabilenya de molts és cosa que esclata impensadament, i ai! si un comença, que després la reiteració s'encomana com els badalls.

Lo que ja ha començat és el joc inconscient de la canalla que res respecta perquè ningú cuida de fer-los respectar, i que ha pres per blanc de la seva punteria i per recreu de les seves orelles la clàssi-

ca escultura que corona el monument i el dringar del bronze amb què ella és fosa, amén de jugar en el parterre a tot el que el dóna la gana.

Els nostres municipals brillen per la seva absència, i molts dels nostres mestres públics i privats, —és clar que deuen haver-hi excepcions,—no s'han captivat d'explicar als infants qui era En Monturiol ni el respecte que deuriem tenir al monument, ni els pares tampoc es preocupen de les malifetes dels seus fills.

Es per això que nosaltres donem el crit oportú per a excitar el zel dels encarregats de vetllar per la dignitat de la ciutat que ha sabut alçar un monument i que fóra llàstima que no sabés conservar-lo dels ultratges de qualque inconscient o de qualque brètol.

Primerament cal que els nostres municipals, oblidant-se un xic de lo casolà de la seva autoritat, demostrin més interès en impedir les ocasions apropiades per a maltractar el monument i les seves escultures, denunciant inexorablement tots aquells qui hi realitzin una mala acció, i fent recaure

la responsabilitat i el càstig en els seus pares si és la mainada solament la que, com ara, no sab guardar-li el degut respecte. Aqueixa vigilància complementada amb la rígida aplicació dels càstigs que l'Alcaldia té a mà per totes les infraccions de les ordinacions municipals i dels deures de ciutadania, no cedint ni davant el temor de perdre un vot en diades electorals, donaria la seguretat als figuerencs gelosos de la conservació d'aquella joia artística que fa poc inauguràvem de què ella serà respectada per tots i la seva conservació assegurada.

Altrament si es deixen créixer com un mal gram aquests inicis de violències i dolentes accions contra el monument, molt ens temem de què massa aviat ens haurem d'averkonyir de tenir en el nostre passeig principal un bellíssim monument profanat per la incultura d'aquells qui haurien de sentir-li tot el respecte, ultra per la seva bellesa, pel fervent record de l'il·lustre concitadà que amb la seva inauguració glorificàvem.

Arran de la publicació d'un llibre HOMENATGE A UNA POETESSA

Ja en altre lloc d'aquest número el company «L'Oferent» hi fa sortir unes justes notes sobre el llibre «Dans les ruines d'Ampurias» suara aparegut, original de la inspiradíssima poetessa Mademoiselle Andrée Bruguière de Gorgot, i és per això que al cronista no li pertoca ara de dir-ne cap cosa, i menys quan el seu únic propòsit és el de ressenyar somerament la festa magnífica que va tenir lloc el passat dilluns de Pasqua, dia 20, amb motiu de la publicació d'aquell llibre i en homenatge a la seva gentil autora.

Per al dia que hem ja citat havia estat organitzada una excursió a Empúries, la ciutat sepelida,—que la poetessa ha sabut cantar amb destre i lliure imaginació,—per tal de celebrar allí entre varis amics i admiradors l'aparició d'aquell llibre cordial i amorós.

En autos i en cotxes se transportaren a aquell lloc una trentena de concitadans nostres, on s'hi trobaren presidits pel príncep dels poetes catalans, En Josep Carner, que de tan bella fàison ha ornat el llibre d'unes gentils paraules liminars, i que també volgué concórrer a l'homenatge. Hi apuntarem els següents noms: Andrée Bruguière de Gorgot; baró de Gorgot; madame Bruguière; madame de Tarde; Abbé Turó, Superior del Seminari de Narbona; Josep Carner; Joaquim Cusi; senyora Gras de Bonaterra; les gentilíssimes senyoretas Ramona Monsalvatge, Elena Alegret i Rosita Soler; Josep de Ros; Salvador Dalí; Lluís Massot i Balaguer; Jaume Maurici; Carles Costa; Lluís M.ª Jordi; Frederic Macau i senyora; Josep Ferran i senyora; Lluís Bonaterra; Abili R. Rosillo; Joaquim Moner i senyora; Ernest Vila i senyora; Ramon Vila; Lluís Cusi; Ramon Ixart i senyora; Carles Cusi Furtunet, i Joan Salleras.

El temps magnífic d'aquella esplèndida diada de Maig convidava a l'espai, i s'avesaven als ulls les blavors immaculades del cel mediterrani i d'aquell mar en repòs. De l'obert miratge estant de la platja de les ruïnes d'Empúries l'esguard volava lliure enllà de la blavor de la mar tacada solament per l'albura de qualques veles on la llum violent del mig-dia s'hi reflexava.

En l'ampla *terrasse* de l'Hôtel Empúries va celebrar-s'hi un banquet de cara al mar, i n'ocuparen la presidència Mlle. Bruguière i el senyor Carner. Cal dir un elogi del propietari de l'Hôtel qui el va servir d'una manera admirable. L'apat va transcórrer entremig de l'*humour* que hi encomanava l'ambient d'homenatge i de llum. Foren llegides les adhesions de l'excel-

sa novel·lista Víctor Català, qui malgrat viure a L'Escala no pogué assistir a l'acte per trobar-se indisposada, i la dels senyors Pi i Suñer, Puig Pujadas, i altres.

Iniciats els brindis, parlaren el senyor Lluís M.ª Jordi, pronunciant eloqüents paraules d'homenatge. El senyor Salvador Dalí, qui proposà d'enviar un record al germà de la poetessa que avui lluita per la seva pàtria en l'exèrcit francès. El senyor Lluís Massot i Balaguer, qui va pronunciar un brindis eloqüent i fervorós, ple d'amor a la terra francesa la qual avui,—digué,—ens torna l'agraïment per tants germans nostres com lluiten sota les seves banderes per boca d'una de les seves filles, il·lustre poetessa, que en els seus cants ha realitzat la unió de l'Empordà amb la França; diu que alça la seva copa per la victòria de França i per la llibertat de Catalunya. L'Abbé Turó, qui parla després, fa un elogi vibrant i entusiasta de la seva pàtria, i brinda finalment pel passat i pel venidor de la família Gorgot. El senyor Carles Costa, va llegir el bonic sonet següent:

A Andrée Bruguière de Gorgot

*Ens ha juntat vora la mar llatina
Cercant en la natura un bell hostatge,
El desig d'oferir un homenatge
A qui en la terra fa funció divina.
Tos sonets, de puresa diamantina,
Evoquen el passat d'aquest paratge
I el present sempre canten amb imatge
Plena de llum i gràcia peregrina.
I la veu del Poeta, fent d'Oracle,
De la mort bella vida en fa sorgir
I el vell Emporium, com per un miracle,
Ens apareix sotmès a son albir,
Escampant el perfum de l'elegia
Que ho besa tot amb dolça melangia.*

Després el jove poeta Jaume Maurici va llegir una de les seves poesies.

Parlà seguidament Mademoiselle Bruguière qui donà les mercès a tots els assistents i agrai les paraules pronunciades, i, finalment, l'excel·lent poeta Josep Carner va cloure l'acte amb la distinció de la seva oratòria, brindant per la poetessa homenatjada, per França i per Catalunya.

No cal dir que tots els brindis foren aplaudits amb entusiasme.

Després els excursionistes, galantment atesos pel capataç director de les excavacions senyor Gandia, es dedicaren a admirar les obres d'excavació que es realitzen en aquells llocs i visitaren també

el Museu que hi té instal·lat la Diputació Provincial de Barcelona.

Era ja cap-al-tard quan els excursionistes empengueren el seu retorn a Figueres, satisfets de la diada deliciosa que havien passat, realçada per l'esplendidesa del temps i animada per les rialles de les senyoretas que concorregueren a l'excursió.

No seria completa aquesta crònica si no dedicàvem un viu elogi al senyor Joaquim Cusi, qui curà de tots els detalls de l'excursió i sabé organitzar-la immillorablement.

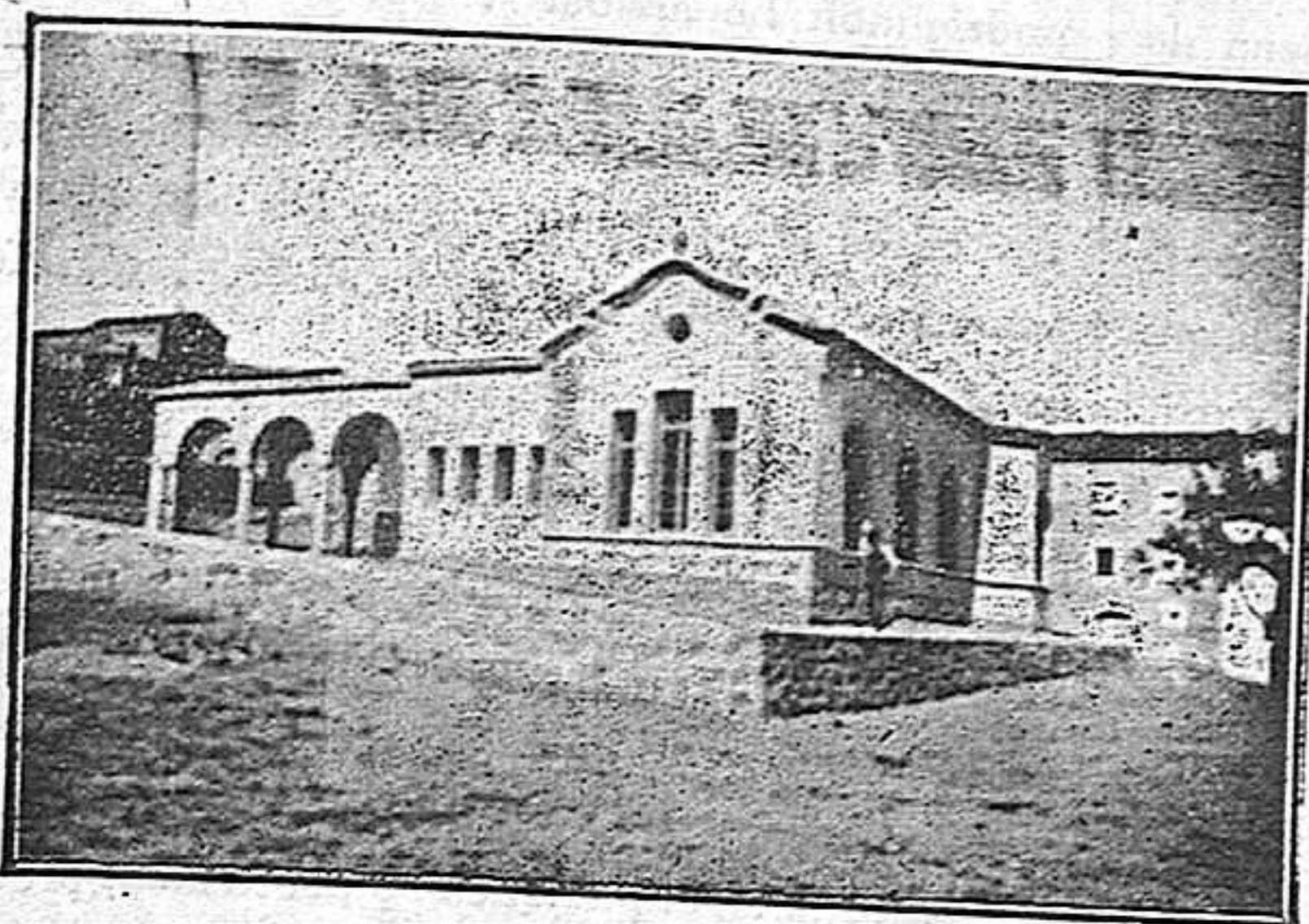
Mlle. Andrée Bruguière de Gorgot,
autora del llibre «Dans les ruines d'Ampurias».

Com a digne complement de la festa de la tarda, en la senyorial casa de Gorgot hi tingué lloc en la nit d'aquell mateix dia una selecta vetllada íntima amb què la distingida família de la poetessa va obsequiar als assistents a l'excursió a Empúries, i en la qual els fou ofert un esplèndid banquet que serví de fàison admirable el *maitre d'hôtel* del *Paris* de aquesta localitat. A la festa de la nit va assistir-hi, demés, l'eminent escriptor Gabriel Alomar, qui a l'hora del xampany va llegir un brindis eloqüentíssim que ens fem un honor de reproduir a continuació:

«Senyores;
Senyors;

Es per a mi un gran honor alçar la meva copa en lloança de la poetessa que avui ens ha congregats. Jo veig en l'amabilíssima persona de Mlle. Bruguière tres títols a la meva admiració i a la meva gratitud. El primer és la pròpia simpatia qui la nimba com una radiació lluminosa; aqueix desbordament d'ànima que vessa com una ofrena pròdiga del seu cor. El segon és la seva personalitat de poeta, amb el sentit de la factura impecable i granítica, el secret de les evocacions sintèticament plàstiques, la sòbria adjectivació cadenciosa, la fluïdesa melòdica i viva. El magisteri d'Heredia no rebutjaria la paternitat d'aqueixos *trofeus*, on la deixalla de la mare Grècia reviu sota la cendra sagrada d'Emporium i s'animen les vies de la ciutat ròdia, terme de les mítiques odisses i dels fabulosos *periploos*, i els guerrers qui passaren sobre aquells conreus com un rella formidable per a futures i desconegudes sembres d'humanitat, retornen com a espectres a l'escena de l'eterna tragèdia on foren personatges d'una acció que ells mateixos desconeixien. ¡Oh memòria del bon canonge Rodrigo Caro! Com no recordar-te, nosaltres qui som els Fabios enamorats de tota bella suggestió arqueològica, i ansiem convertir els enutjosos eruditismes en llum de poesia? A la vora de la mar llatina, per la suscitatció d'aquella veu, una petita Atlàntida acaba de sorgir; i han desfilat davant els nostres ulls els nautes qui en

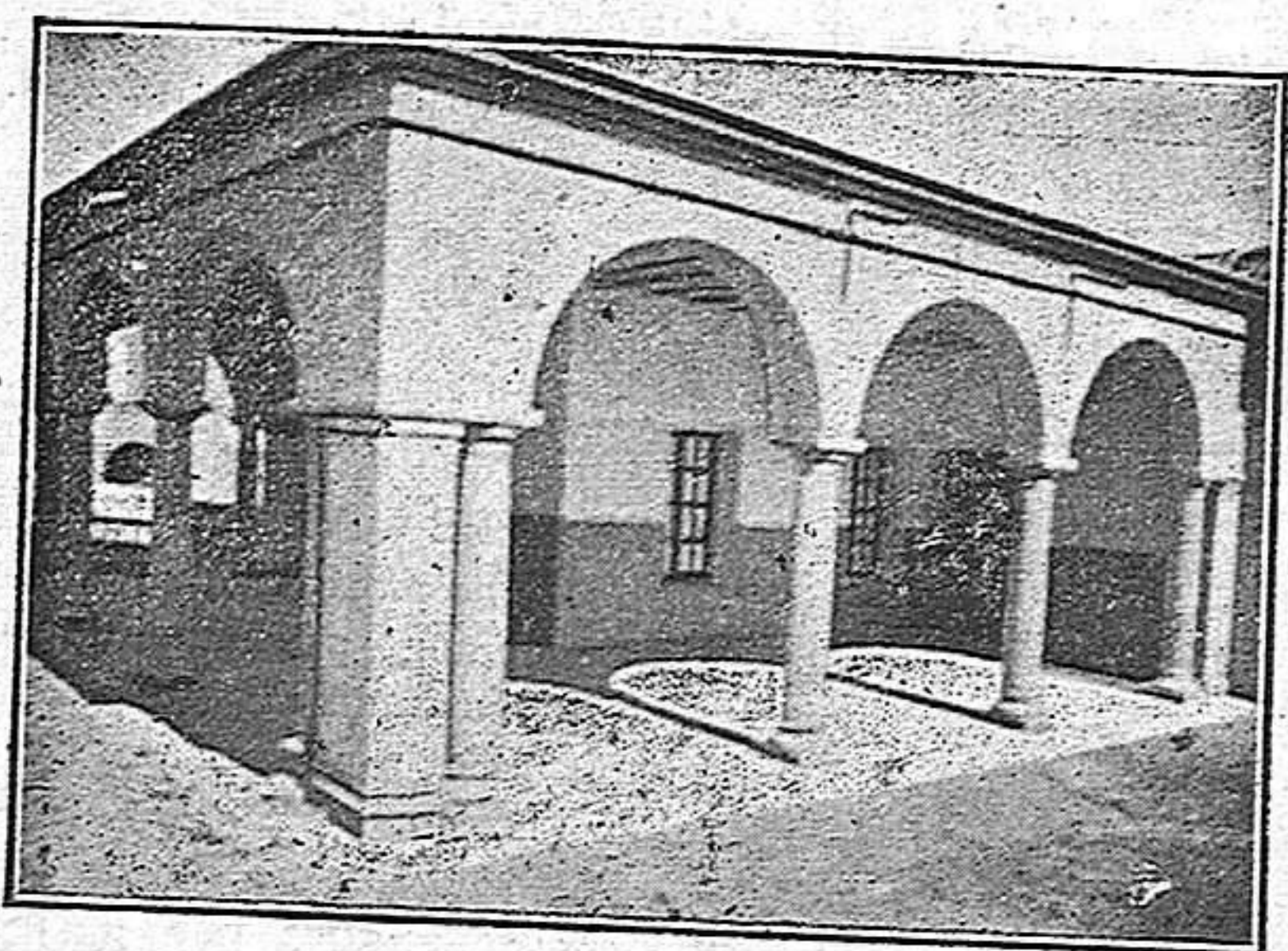
Escoles construïdes per la Mancomunitat de Catalunya

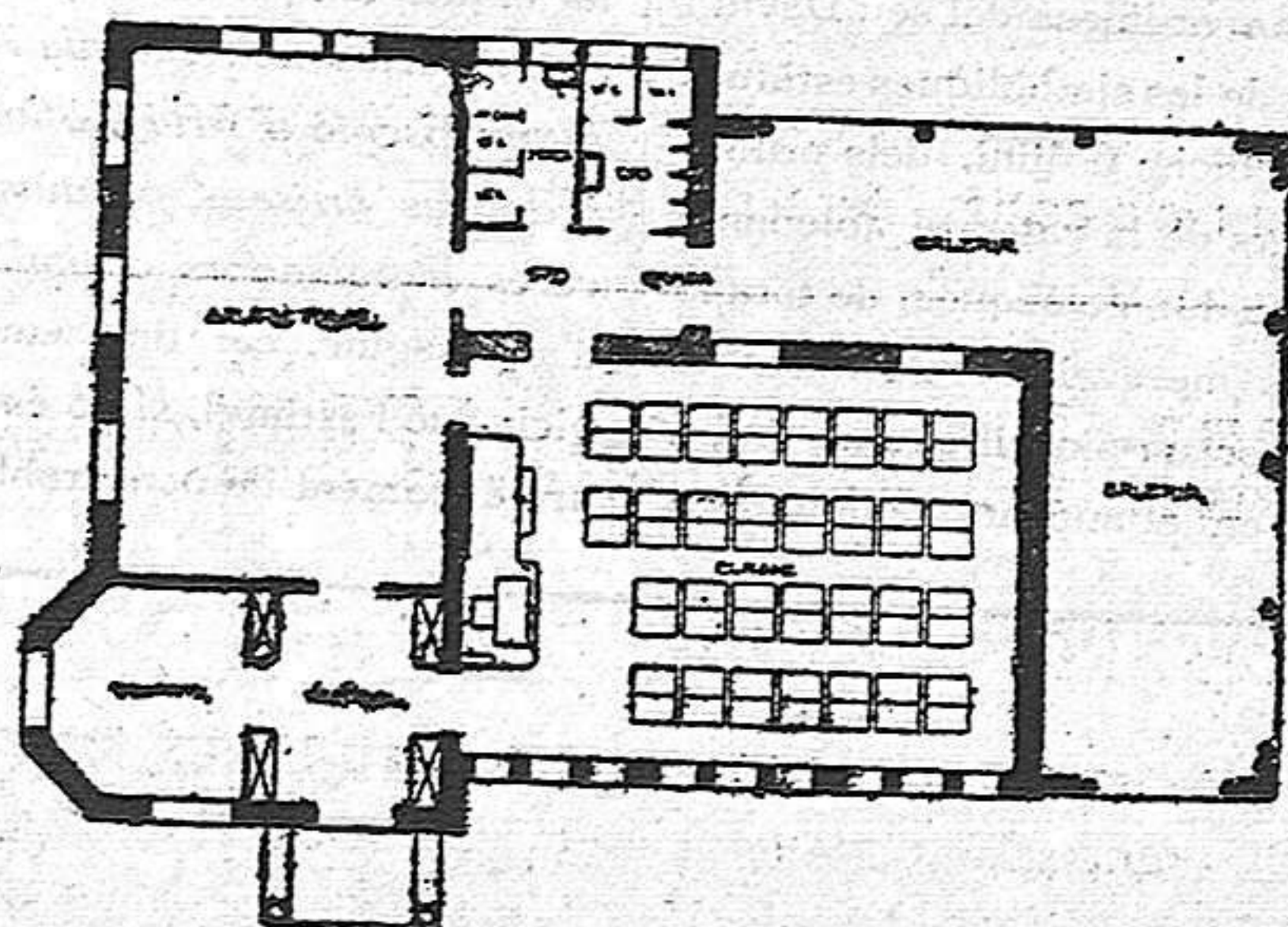
Escola de Torms. Vista general

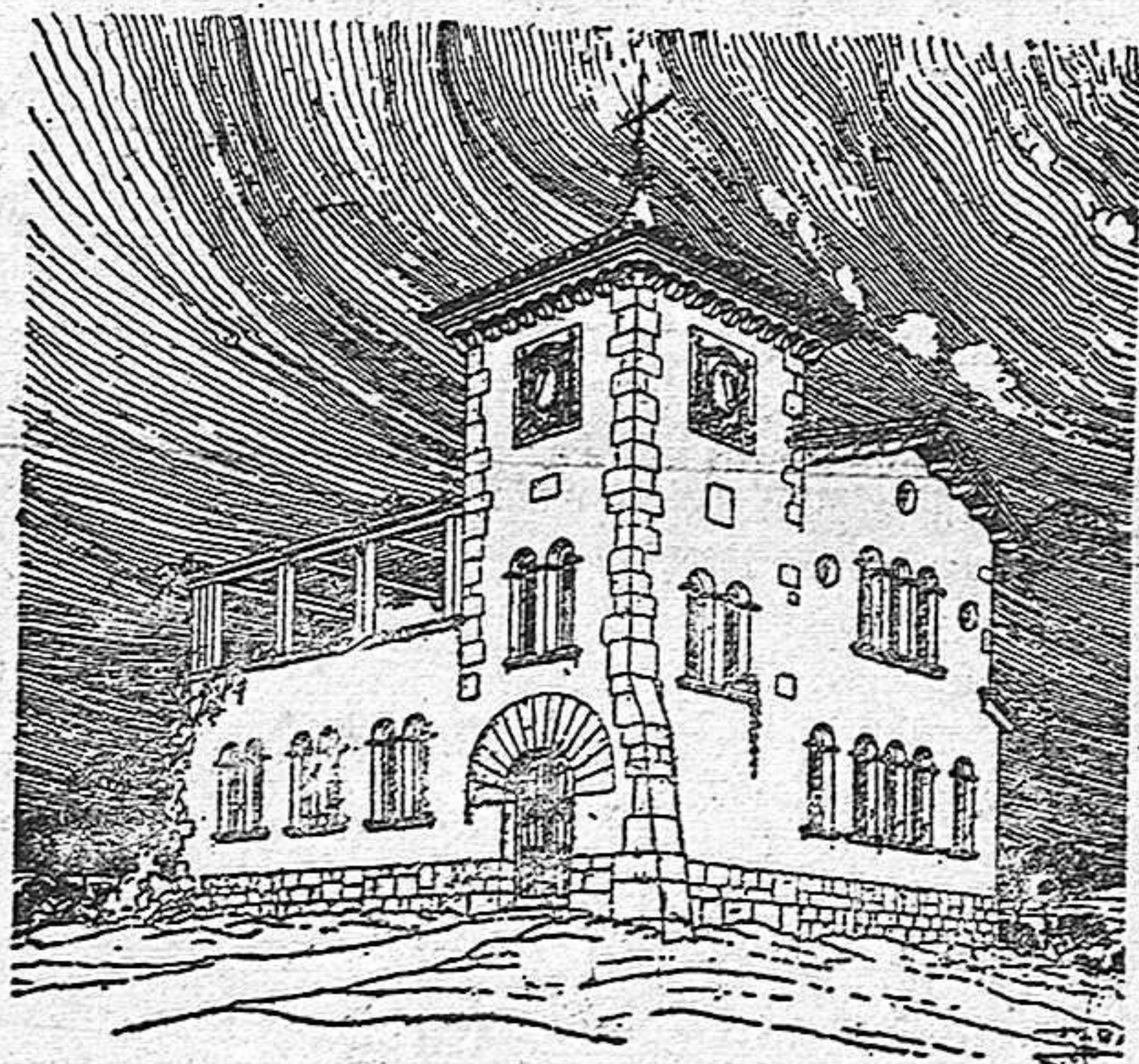
Escola de Torms. Façana principal

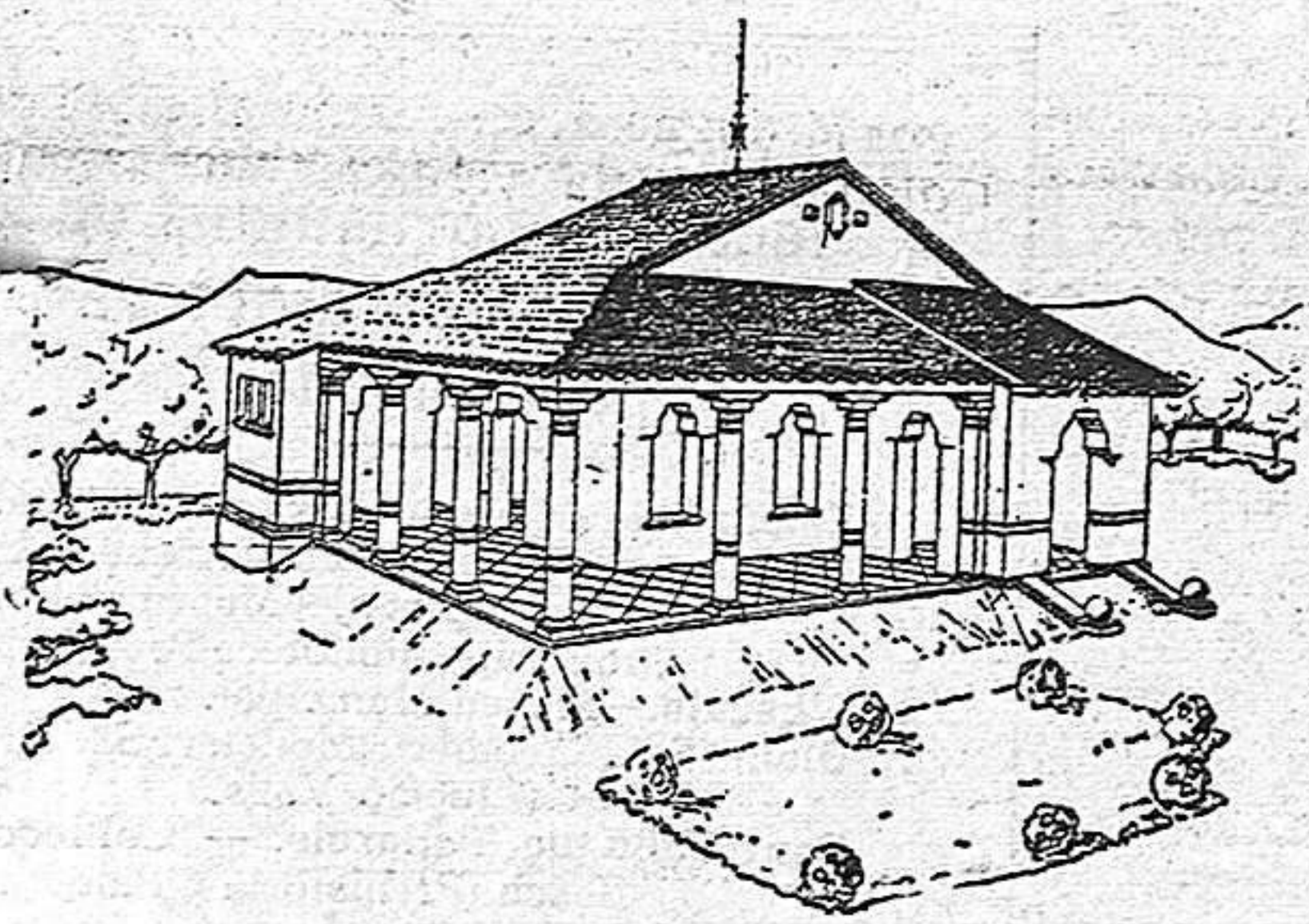
Escola de Torms. Pòrtics

Escola de Torms. Planta

Tipu de l'escola de Palau Sabardera actualment en construcció

Escola de Massó. Vista general

EL PROBLEMA ESCOLAR FIGUERENC

L'estat de la primera ensenyança a Figueres no és pas millor ni pitjor que el corrent en la major part de les ciutats espanyoles, i per això precisament, perquè no és millor que en la resta del reialme, lo que vol dir inferior a l'ensenyança en els pobles civilitzats, per això volem intentar una solució al magne problema escolar figuerenc.

Dues són les modalitats que presenta el problema: una és l'unitat d'ensenyament i l'altra és la manca de locals i material necessaris, modalitats que es manifesten igualment en les escoles oficials i en les particulars de la nostra ciutat.

En totes elles veiem les serioses dificultats amb què topa el mestre, d'ensenyar deixebles d'intel·ligències desnivellades i el nombrós estol de nois i noies amb què cada professor ha de lluitar, filles totes de la necessitat material de la vida que els obliga a admetre el major nombre possible de deixebles.

L'altra modalitat del problema és el poder comptar amb material a propòsit, material que va des de la taula còmoda, adaptable a totes les mides, bonica i estètica, fins a l'edifici que hauria d'ésser sempre ample, espaiós, ventilat, amb calefacció, jardí i bona orientació, condicions desitjades que la situació econòmica no solament de les escoles de l'Estat sinó també dels col·legis particulars fan impossibles.

I ja no parlem del greu problema a resoldre en la escola moderna, ço és el de l'educació, tant o més important que el de la instrucció. Formar el caràcter d'un futur ciutadà té més transcendència que fer-lo intel·ligent.

No tenim avui l'espai necessari per a discórrer sobre aquest importantíssim tema, però tenim la convicció de què ja es prou conegut d'aquelles persones que poden i deuen intervenir en la solució del problema escolar figuerenc.

Es la proposta d'una solució lo que avui ens interessa, i en esplanar-la devem fer constar que no és fruit dels nostres estudis, sinó l'amorosa adaptació d'una solució d'altri, que per considerar-la humana i justa anem a fer pública.

La primera dificultat que es presenta a l'empendre la reforma de l'ensenyança municipal és el considerar la situació en què quedarien els mestres particulars que amb llargs anys d'esforços esmerçats en formar el ciutadans futurs se podrien trobar demà desemparats per la competència que la mateixa ciutat els faria en pac dels sacrificis fets fins ara. Aquest problema de justícia humana queda resolt de la manera següent:

A Figueres deuen haver-hi 600 nois i altres tantes noies en

l'edat escolar. Calculem que en el grup escolar que volem formar hi concorrin de moment 400 nois i 300 noies, i, corresponent com a màxim 50 nois per mestre, ens trobarem que en el grup escolar figuerenc tindriem necessitat de 8 mestres i 6 mestresses. Tenim de nacionals 4 mestres i 3 mestresses mancant-hi doncs altres 4 mestres i 3 mestresses que l'Ajuntament podria nomenar, per la primera vegada, d'entre els mestres particulars d'aquesta ciutat que volguessin cooperar a la reforma de l'ensenyança figuerenca. Els mestres particulars se veurien compensats dels seus esforços i de la competència injusta per una estabilitat en llur vida econòmica, i alhora aportarien al novell grup escolar els seus deixebles particulars que en sa majoria seguirien l'evolució del mestre.

Ara bé: l'escola graduada necessària a Figueres se podria compondre de vuit seccions per a nois i sis per a noies en la forma següent:

NOIS	Secció	maternal
	>	pàrvuls
	>	preparatòria
	>	elemental (2 seccions)
	>	superior
	>	ampliadori
	>	comercial
NOIES	Secció	maternal
	>	pàrvuls
	>	preparatòria
	>	elemental
	>	superior
	>	comercial

Anem al pressupost del grup escolar de Figueres. Calculem que costaria l'edifici unes 250.000 pessetes.—(El de Girona per a nois solament en costà 160.000)—de les quals, com a dita capital, l'Estat en podria subvencionar el 60%, és a dir, 150.000 pessetes, quedant a càrrec de Figueres les 100.000 pessetes restants, les quals podrien amortitzar-se en 25 anys al 5% que costaria cada any Ptes. 8.159'25
Els 14 mestres a 2.500 pessetes. > 35.000'00
Mestres de dibuix, música, idiomes, etc. > 2.500'00
Conserge > 1.000'00
Entretenment, neteja, llum, etc. > 2.000'00
Total despesa anyal Ptes. 48.659'25

de les quals s'han de deduir lo que ja gasta Figueres anyalment en ensenyança primària, o sigui Pessetes 25.000, més lo que se recaudaria dels deixebles aptes per al pagament, que poden calcular-se en 600 dels 700 deixebles calculats, que a una quota terme mig de 36 pessetes anyals produïrien 21.600 pessetes. Per la qual cosa el pressupost municipal, creant un grup escolar de nois i noies, quedaria gravat amb 4.059 pessetes

quantitat irrisòria si es té en compte les innombrables ventatges que la reforma produiria.

Aquesta és una solució pràctica per al problema escolar a Figueres, que trasmetem gustosos a aquells homes que vulguin deixar l'empremta del seu treball en l'administració municipal.

J. PUIG PUJADAS.

¡ESCOLES!

En el progrés de la nostra terra l'escola ocupa un dels llocs preeminents. I si bé és veritat que en tots els homes públics en els seus discursos i conferències sembla que l'escola és la seva preocupació principal, lo cert és que l'acció tutelar de l'Estat no es veu enlloc exercida i si l'exerceix és en forma tan migrada que no val la pena d'esmentar-la.

Sols a Catalunya, Basconia i Navarra les construccions escolars van poblant les nostres ciutats, i per cert no d'escoles aprofitant cases inlogables o sense condicions, sinó construint veritables palaus dignes de figurar al costat dels més bells edificis públics.

Quan el Congrés internacional de sanejament i salubritat de l'habitatge, celebrat a Ginebra l'any 1900, va ja aprovar-se la següent conclusió:

«Es de desitjar que els Poders públics considerin els edificis escolars com una manifestació significativa de la societat moderna, amb el mateix títol que les cases de ciutat, els teatres, les biblioteques, etc., i que es destinin als edificis escolars, ja sigui en la ciutat, ja sigui en el camp, els millors emplaçaments, els més bells i els millors situats...»

Es d'acord amb aquest criteri que l'Ajuntament de Barcelona construeix el primer grup escolar en un dels millors carrers de la ciutat, en el primer carrer de la Reforma, en la Via Laietana, grup escolar construït amb el donatiu «Baixeras». El terreny on actualment s'està construint el grup escolar importa 180.272'50 pessetes, i la construcció valdrà 234.398'63 pessetes. El gravat que publiquem en l'altra plana dona idea de la grandiositat i bellesa d'aquest «palau dels infants».

La Mancomunitat de Catalunya, al concedir les seves escoles, exigeix que siguin emplaçades en els millors llocs de les ciutats o pobles; però al costat d'això, al construir els seus edificis, ho fa donant-los-hi un caràcter de bellesa que els converteix en veritables obres d'arquitectura. Vegi's sinó l'escola ara poc inaugurada a Torms, poble de la província de Lleida, i que reproduïm en aquesta plana. Es una escola d'una sola classe per a 60 alumnes, nois i noies, essent el seu cost a la Mancomunitat de 19.234'54 pessetes, instal·lada amb tots els avenços. Més notable resulta encara l'escola de Massó, província de Tarragona, destinada solament per a 33 alumnes. Compari's aquest bell edifici de l'escola del poble de Massó, amb qualsevol de les nostres escoles de Figueres, i tingui's present el nombre reduït d'alumnes, i es comprendrà que per molt gran que sigui l'esforç dels mestres, l'edifici ha d'exercir sobre l'alumne una gran i poderosa influència.

Altra de les escoles de la Mancomunitat s'està actualment construint en el poble de Palau Sabardera, i baix el model que reproduïm, en el que s'hi han introduït notables modificacions per exigències de l'emplaçament i conveniències locals. L'aspecte de l'escola recorda bé la nostra arquitectura catalana dels estils romànic i gòtic.

Notabilíssima és l'escola del poble de Rubí, construïda fa pocs anys amb el llegat «Ribas», i en la que el cost de l'edifici per alumne ha sigut de 1.562'50 pessetes, quantitat no superada per cap altra escola.

Contra la construcció dels edificis escolars s'és fet l'objecció de què poca vàlua podria tenir aixecar palaus per a escoles si els mestres o mestresses no responien a la bellesa de l'edifici. Es aquesta una qüestió difícil de resoldre; primerament, cal recordar que la retribució del mestre és tan miserable que quasi sempre és molt més gran el seu esforç que la retribució que se li dona. Plantejada la qüestió des del punt de vista de si ha d'ésser primer el mestre que l'escola, si abans de fer bells edificis cal fer mestres per ésser dignes de la monumentalitat de l'escola, el problema certament no tindria solució. Així es plantejava anys enrera i sembla que al fi va triomfant la idea de construir veritables palaus, en tant s'espera que l'Estat donarà al mestre l'altíssima consideració social de què es fa digne per la seva professió.

Però, prescindint de les teories dels uns i dels altres, ¿qui podrà negar la influència que l'edifici exerceix en l'infant? El goig de les coses i el desig de posseir-les en els primers anys de la vida és indubtable que entra pels ulls. I per perfecte que fos el mestre, si l'infant veu en l'escola un edifici pobre com la seva casa, si troba en les parets de la classe la mateixa pobresa que en la casa dels seus pares ¿quina inclinació pot sentir per anar a estudi, si fins en l'escola hi veu la diferència social, ja que veu que els altres infants poden anar a altres escoles amb edificis luxosos?

Un bell edifici per a escola és ja un factor de cultura, és ja la primera obra d'educació. Deu ésser l'escola un model d'higiene, de confort i de bellesa; en ella els infants hi han d'aprendre les primeres virtuts de l'home i també els deures sagrats dels ciutadans. L'arquitectura escolar deu ésser considerada, sinó com un factor primordial, com un auxiliar indispensable de la instrucció i de l'educació.

Fa poc temps visitava un poble de Catalunya en el què l'esplendidesa d'un bon patrici havia fet aixecar un bellíssim grup escolar. I un dels mestres nacionals se'n queixava que amb la construcció del nou edifici havia perdut gran nombre d'alumnes que preferien anar a la nova escola sostinguda amb la deïda del bon patrici. Vaireig visitar després les escoles recent construïdes, i al preguntar al Director quin era el tant per cent d'alumnes que mancaven a classe diàriament, me contestà:—Sols en la classe de pàrvuls és en la que s'hi observen faltes, degudes sovint al mal temps; les altres classes es pot dir que cada dia són completes.—El nou grup escolar té 320 alumnes. Triomfava l'edifici sobre l'ànima dels infants i fins i tot triomfava sobre els seus pares, i dic que triomfava l'edifici, perquè, acabat que fou aquest, quedaren omplertes les 320 vacants.

Qui visiti la nostra ciutat i hi vegi l'esplèndid edifici destinat a Nova Presó, buscarà desseguida els edificis escolars. Durant deu anys l'Ajuntament de Figueres ha destinat a la construcció de la Presó 15.000 pessetes anyals.

I cal preguntar: ¿La ciutat que ha sabut pagar un palau pels delinqüents, no sabrà fer un palau per a escoles?

R. GIRALT CASADESÚS.

ESCOLA D'AUTO-EDUCACIÓ ARTÍSTICA

Tinc un amic expansiu, franc i de gran imaginació que sovint se delecta fent castells en l'aire.

Jo no sé, estimat llegidor, si també et complaus en deixar volar la imaginació pels amples espais de la fantasia; ço és: si saps somniar despert. Si no ets tocat d'aital agradable feblesa, planyeràs al meu amic i em planyeràs també a mi, perquè, parlant amb tota sinceritat i entre nosaltres, he de dir-te que sempre que la casualitat ens posa de companys i ell em pren la volada, jo el segueixo pel mateix camí, i, qui més amunt pot remontar-se, més enlairat fa el seu castell. Que coses hem fet i que assumptes hem resolt sense que ningú n'hagués esment! Sens anar més lluny, veja's lo que em deia ahir:

—Si jo fos ric, en el terreny que Deu volent serà parc, i en un ampli pabelló anexe al Museu empordanès d'Art, hi reuniria la més completa i excel·lent col·lecció de reproduccions artístiques. Tot lo que en el camp de l'Art s'ha produït i és estimat i consagrat per les generacions com obres mestres, hi tindria lloc. Voldria que la història de les civilitzacions que ens han prece-

dit i que són genitores de la nostra (per desgracia tan defectuosa) pugués seguir-se enfront de les immortals creacions dels artistes de totes les edats i de tots els pobles, car la sublim bellesa reflexada pel numen humà ennobleix apartant les nostres mirades dels baixos fondos on s'hi ballen i desagnen els que de bon o mal grat superditen la raó a la força. L'Art és purificador, com digué un gran ateneista.

Per això voldriem que calladament, però amb la claredat de lo tangible, Fidias ens fes dó de la sobirana bellesa de les creacions que foren perles de l'immortal Partenon: Ghiberti, de les inexplicables delicadeses d'aquelles portes de bronze que són dignes del cel; Miquel Angel Buonarroti, del gest de nobilíssima ardidesa del seu David i de la serena majestat de les simbòliques estàtues dels sepulcres dels Medicis; Cellini, dels primorosos repujats, tresors de la catedral toledana; el colossal i jamai igualat Velázquez, de tota la seva obra, des de les meravelloses *Meninas*, al *Bobo* immortalitzat per un pinzell que no tindrà parió... Si jo fos ric, en el museu que donaria a

la meua estimada ciutat, hi aprendria tothom. Els cerrallers hi veurien les forges més notables; fusters i ebanistes, talles exquisides; ceramistes i terricers, majòliques i vasos d'elegància irreprotxable; marbristes i picapedrers, tota mena de clàssics detalls escultòrics de tots els temps i de totes procedències. Voldria que aquí el bon gust s'imposés a força de veure lo triat d'entre lo més bo, essent les reproduccions tot lo fidels que possible fos mercès a procediments apropiats. Així, amb les soles visites, i llegint una concisa nota que tots i cada un dels exemplars portaria, s'inculcaria una educació artística ferma, depurada i segura que ajudaria per molt l'obra pedagògica dels mestres, perquè els alumnes treballarien amb l'entusiasme profitós de l'atrevit alpinista que no el cansen ni l'espanten penoses ascensions, quan seriosament s'ha proposat escalar el més temptador cim. Allò que digueres tu que voldries ben basada l'esperança de que la futura *Escola d'Art i d'oficis, a més de il·lustrats i destres artesans, produís ensems artistes de veres mereixedors d'aital títol*, no fóra difícil d'aconseguir, car tindriem ambient a això propici; que l'estímul, si no és força creadora, sempre és foment immensurable. Negarà ningú que

la visió de lo bell inspira el desig de produir obres belles?—

Callà l'amic, i nosaltres varem creure que lo per ell edificat en les regions dels núvols-rosa podria molt bé arribar a ésser realitat en terra ferma, i, com és tan bonic projectar en gran i esperar lo possible, hem volgut no ésser sols en oír coses tan gaies; per això les hem transcrit com hem sabut, pacient llegidor, i t'en fem ofrena.

De nostra collita no hi hem afegit res. Avui hem plegat les ales i ens hem quedat en terra. Però, aprofitant l'oportunitat de l'ocasió, hem de fer constar el nostre agraïment a tots els coneguts i desconeguts que aplaudiren la forma proposada per a l'organització de l'*Escola que ens manca*. Ens diuen que el plànol és bo per lo fàcil, pràctic i econòmic, i ens plau que s'estimés així. Si quan funcioni se realitza quelcom més o menys semblant a lo fantasiat pel nostre generós amic, que ben arrodonida quedarà l'obra cultural-artística que en l'Empordà s'espera!

S. ESCAPA AMORÓS.

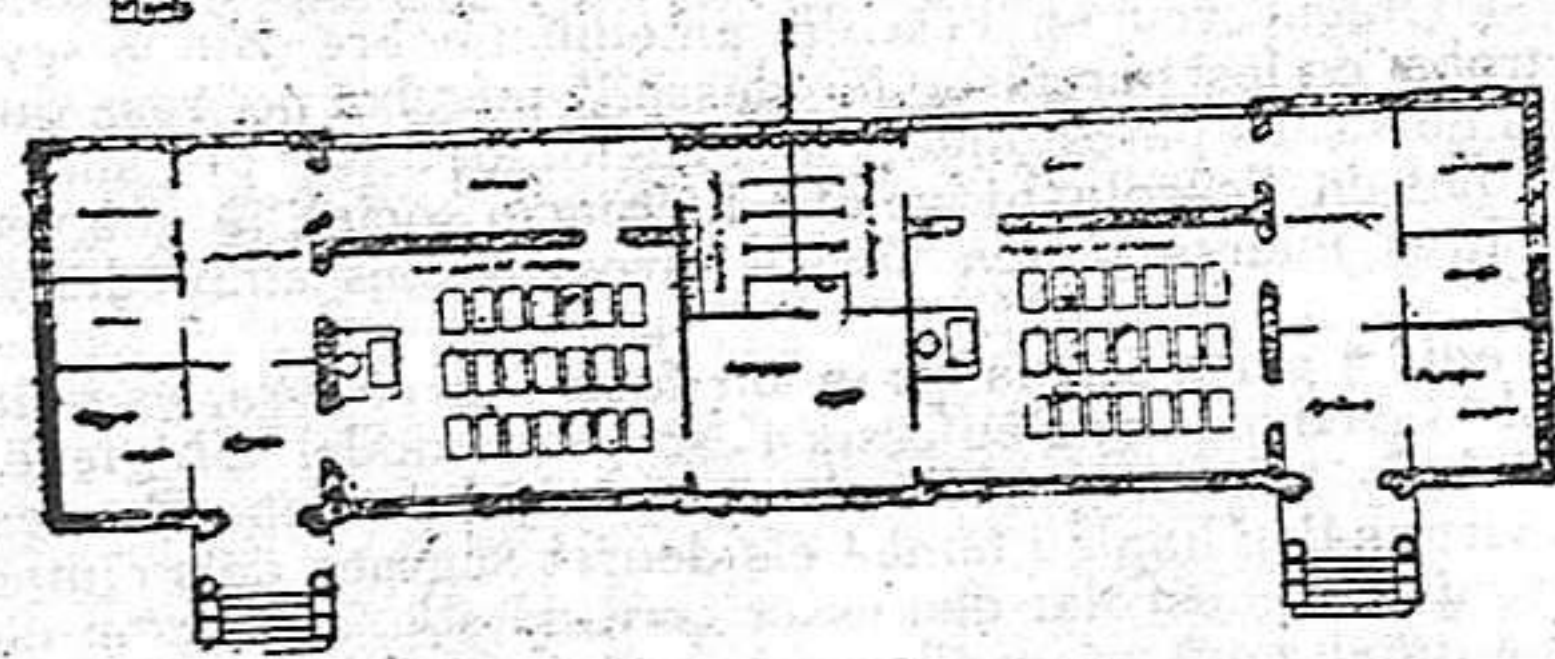
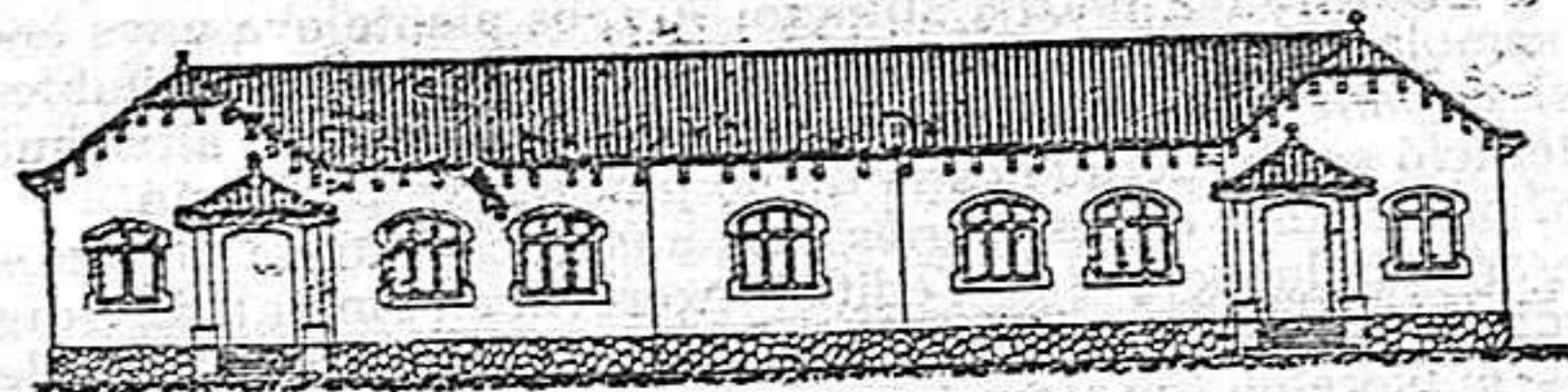
NOVES

ELS ARTISTES FIGUERENCS que desitgin concórrer a l'exposició de quadres, dibuixos i objectes d'art que durant els últims dies de Maig tindrà lloc en la Societat de Concerts, els és necessària una prèvia inscripció que deu fer-se en el domicili del tresorer de la Societat, En Josep Bonaterra, carrer d'En Joan Matas, 16.

LA CATEDRAL DE LLEIDA que fou començada en temps del Rei En Pere II i el Comte Armengol d'Urgell en l'any 1203, i ocupada actualment per l'exèrcit, serà, segons ha promès el Ministre d'Instrucció Pública en una carta dirigida al canonge doctor Goya, declarada monument nacional.

Millor seria que abans de declarar-la monument nacional fossin retirades les tropes que avui l'ocupen, i entregada a Lleida, que segurament tornaria a la Catedral la majestat i esplendor que permetria fos admirada íntegrament com abans de l'ocupació per Felip V.

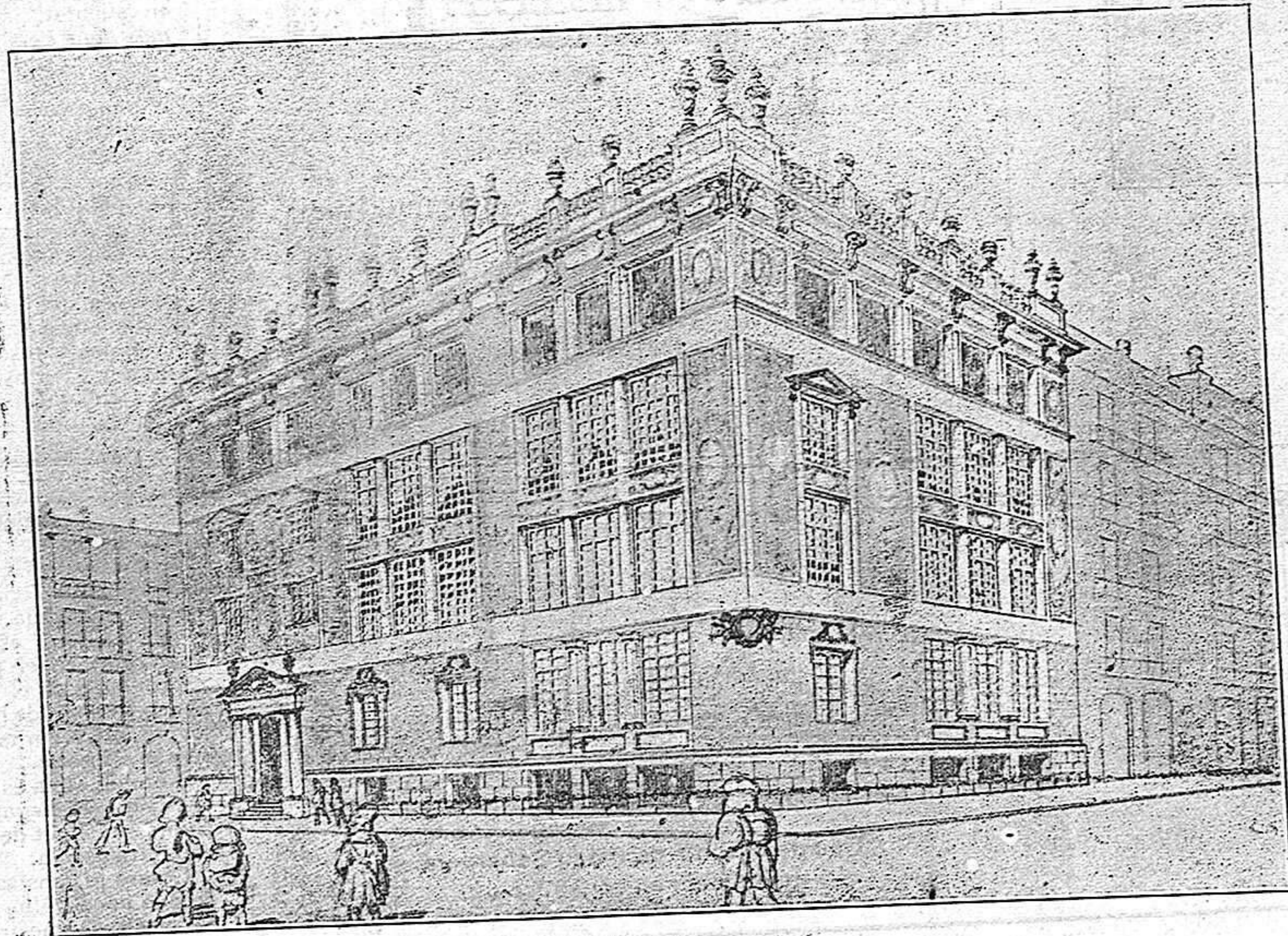
LA JOVENTUT NACIONALISTA ha publicat una al·lucació dirigida a la noblesa i al capital de València, per a que no toleri l'enderroc del castell de «Alacúas» que podrà ésser evitat amb 50.000 pessetes.

Tipu d'Escola rural

Escoles «Ribas» Rubí. Vista general

Grup Escolar «Baixeras» Barcelona. Vista general

EN MATEO INURRIA escultor, s'ha encarregat del monument a la memoria del polític cordobés Barroso.

EN EL POBLE DE SANT PERE SAMUEL (Burgos), cavant en una heretat, s'han trobat monedes de plata corresponents als regnats de Pere el Cruel i Enric, reis de Castella i Lleó.

LA CERÀMICA TETUANI, que amb motiu de l'ocupació de Tetuan per les tropes d'Espanya portava camí de desaparèixer, torna a reviuir. L'indígena Side-Ben-Nuna amb la cooperació de capital espanyol i amb obrers del país ha establert uns nous forns que reproduiran els millors models de mosaics i ceràmica mora.

MÀXIM COLLIGNOU, el famós autor de la Història de l'escultura grega, és una pèrdua més a les sofertes per l'arqueologia francesa. Va néixer a Verdun l'any 1849. Fou professor de la Sorbona, membre de l'Escola d'Atenes i fou dels que més contribuï a enriquir el Museu del Louvre. A més de l'obra citada, deixa: El mite de

Psiquis, la Història de la Ceràmica grega, Les estàtues funeràries de l'art grec i Pergam.

AL PINTOR LLEÓ BONNAT li ha sigut concedit per l'Acadèmia de Belles Arts de França el «Premi Joan Reynaud», de deu mil francs, destinat al treball de més vàlua artística produït durant un quinquenni.

A BORNOS (Cádiz) s'ha descobert un lleó de pedra caliza en un lloc on havia estat situada la colònia romana Carissa Aurèlia.

GUSTAU KOSINNA quan les operacions militars en el Dobrudja va dirigir una carta al famós general alemany Mackensen recomanant-li les ruïnes d'un monument de l'època de Trajà, existent a Adamklissi. Mackensen li ha contestat a Kosinna que malgrat haver-se renyit furiosos combats en els voltants del monument, aqueix continua intacte, i afegint que baix la direcció de l'Estat major alemany estant efectuant profitoses excavacions en dit lloc.

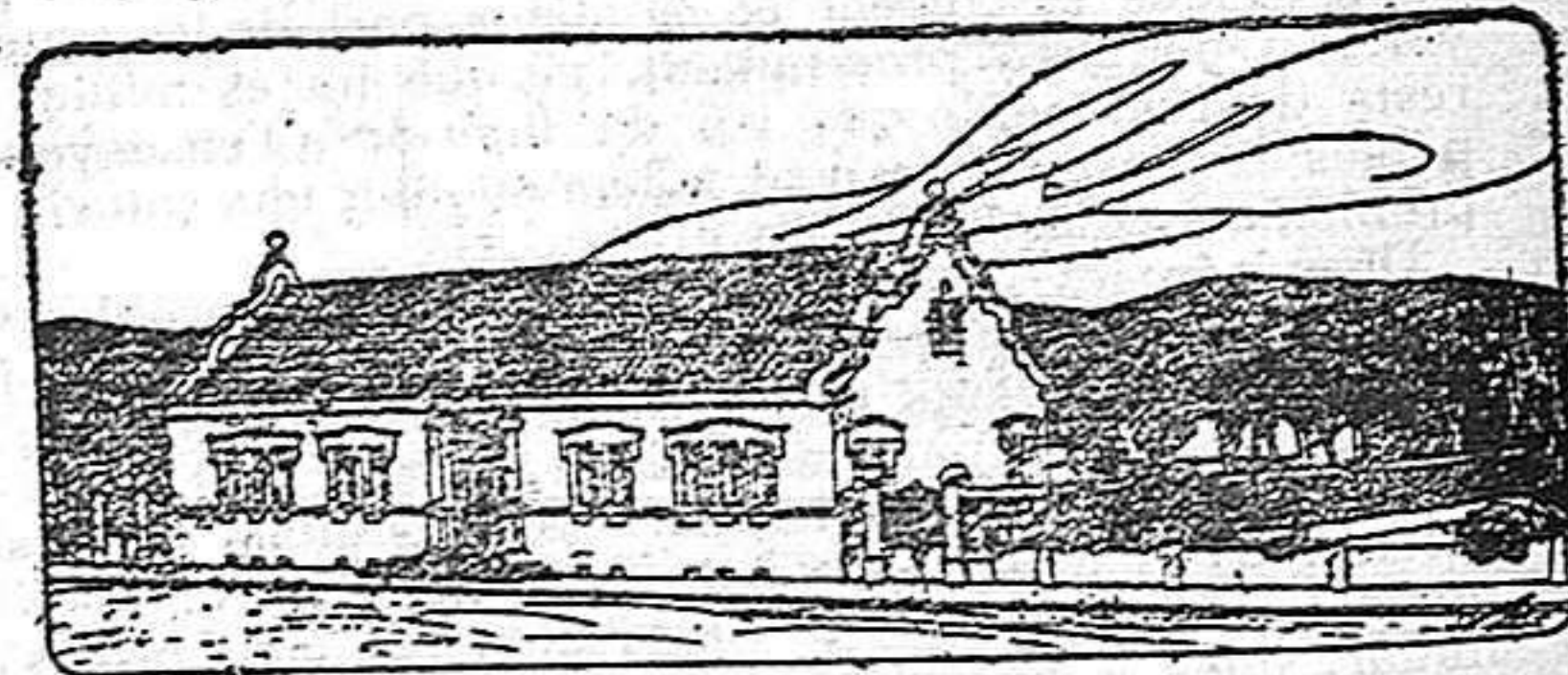
EN PERE VIVES AYMERICH, pintor egarense, ha mort en la seva ciutat natal. S'havia distingit per la pintura del paisatge i feia poc temps havia exposat en el «Saló Parés». Era professor de l'Escola Industrial de Terrasa.

S'HA INAUGURAT l'Exposició d'Art que anyalment es celebra en el Palau de Belles Arts de Barcelona. D'ella ne parlarem amb la deguda extensió en la propera Fulla.

Museus, Biblioteques i Col·leccions particulars de la nostra terra que es poden visitar

- Empúries.—Museu de les excavacions.
- Girona.—Museu provincial (Arqueologia i Belles Arts).—Museu del Seminari.—Biblioteca Provincial.
- L'Escola.—Museu Municipal.
- Olot.—Sala Gelabert: Monetari Saderra.—Col·lecció Valls.
- Sant Feliu de Pallarols.—Col·lecció Bosch (Prehistòria i Paleontologia).
- Sant Martí d'Empúries.—Museu de les excavacions fetes pels enginyers de munts.
- Tossa.—Col·lecció d'objectes trobats en les excavacions fetes per D. Ignaci Malé.

Imp. Trayter, Cervantes, 13, Figueres

Tipu d'escola amb dos aules
Mancomunitat de Catalunya

Escoles «Ribas» Rubí

comptes d'aquell *rêve héroïque et brutal* dels nostres conqueridors de l'or, tenien la visió simbòlica de les Hespèrides i l'enyorança dels colossos marmoris qui els atreien de lluny als ports originaris.

I permeteu-me, tot passant, que com a mallorquí, dediqui també un record a l'experta traductora, qui ha consagrat a la feina difícilíssima de transcriure al català la precisió de lèxic d'aquests sonets, aquella mateixa ploma on s'encomanaven les supremes elegàncies de Mistral, el patriarca de tots.

Una altra excel·lència recomana, a fi, Mlle. Bruguiera a la vívida efusió dels meus afectes. Perquè ella és filla de França, i en la persona de França hi ha, en aquests moments, una comunal maternitat. ¿No us arriba, a través el Canigó immortal, una forta halenada d'heroisme? Coronada de llorers i de palmes, la gran figura es dreça bella com un d'aqueix marbrès femenils que ressurten sota la pols d'Empúries. Així ella es dreçarà un dia sobre els campaments, càlzers on fermenta una sang de tragèdia i eucaristia, i els futurs poetes la reconeixeran sempre, com la figura de les antigues divinitats se revela per llurs desconegudes i inseparables taumatúrgies. I jo no sé veure avui una figura de francesa, sense que sota les seves faccions m'aparegui transfigurada la gran pàtria, en mística i espiritual personificació.

Per això, Senyors, quan alço la copa en homenatge a Mlle. Bruguiera, no puc deixar de sentir que el vi se colora d'una fulgor on el raïm de les terres torturades representa alguna cosa més que la sang viva de la terra!

La vetlla va continuar amb la lectura catalana de qualques sonets de «Dans les ruines d'Empúries» pel poeta Carner, assaborits una vegada més pels oïents amb totes les seves bellesa que feia ressaltar fortament la noble lectura d'En Carner. Seguidament madame de Tarde en va llegir uns quants en l'original francès, amb gust i justesa impecables.

Els poetes Carner i Alomar llegiren qualque bellíssima composició pròpia, molt aplaudida.

Finalitzà la vetllada amb l'execució de varies composicions de concert originals del mestre Bonaterra pulcrament interpretades pel trio que ell mateix dirigeix, qui ja abans havia acompanyat Mlle. Bruguiera quan ella cantà dues composicions amb una finor i gust encantador.

Així fou closa aquella diada espiritualíssima de festa i d'homenatge, durant la qual tantes felicitacions va rebre la poetessa que hom homenatjava, a les que hi afegim la nostra ben sincera i cordial.

den, riu. Com menys semblin instruments de música els instruments de música empleats; com més semblin, a les orelles, monges que caminen, que resen, vent que xiula, cavalls que troten, gent que criden, que riu; com més semblin el que no són; com més perfectament pot mentir la música, qualsevol art, tant més encurioseix, interessa, commou. Tant més és art.

Art no és mentida de perfecció, però — perfecció de mentida.

LLIBERTADÀ.

Divagacions

EL SOMRIURE

No hi ha res més formós que un somris. I si és d'una boca joguina, i sortit d'entre mig de dugues roses, fresques com la rosada matinal, i d'uns llavis petits i inquietos, no hi ha res més ideal.

Es la poesia al poder de la bellesa.

Es la musica en mans de fades.

La donzella que té la mirada flamejanta i el somris de fada, és la regina qui a son albir mou als qui són enamorats de la musica i de la poesia.

Sortós qui troba la vera poesia i la rimada musica en vas tan trencadís com és la donzella de cara rosada i de llavis petits i inquietos; qui així la troba, ha trobada la fortuna encarnada en un àngel.

Malhaurat és també qui, cercant musica i poesia, es deté el primer somris d'una fada malestruga.

El seu somriure t'ha lligat amb fortes cadenes; dius, tu, que és amor.

Esguarda el seu mirar. Es foc que surt d'una fornal que, aparentant encesa, és més freda que el marbre.

Mira lo que tu creus que és poesia i musica.

Es poesia que et captiva el cor amb dèria esbogerrada, i és musica que t'encisa tot xuclant-te la sang.

La teva fada de dolç somriure se t'és convertida en serpent.

IMAGINAIRE.

La tradició ha reviscut

La tradició en un poble és lo que li dona vida i el fa créixer; per això al morir una vella costum en sentim rancança, talmunt com si perdéssim una cosa nostra, per ésser engendrada pels nostres passats. Però el reviuire d'una tradició ens omplena de joia, i ens sentim tots trasmutats per l'alegria que proporciona als vells, perquè gaudeixen de les costums de la seva infantesa, i als joves per veure realitat lo que tantes voltes els havia contat la gent vella.

I aquesta ha sigut la nostra alegria experimentada al saber reviscuda la tradicional festa de Sant Baldiri.

Si no fos que l'actual Capellà de l'Església de Sant Baldiri és un amic a qui molt apreciem, en faríem tot l'elogi que es mereix el resorgiment que ha donat a les típiques festes; però, com que l'elogi podria semblar interessat, en farem únicament la ressenya.

El dissabte, dia 18, i en mig de gran entusiasme, se plantà el «Maig de Sant Baldiri», ballant-se les sardanes, g'òria de l'Empordà.

Al diumenge, la Comunitat de la Parròquia anà a l'Església de Sant Baldiri,

cantant-hi completes, i seguidament l'orquestra cantà els goigs del gloriós Sant.

El dilluns s'organitzà la processó que anà a la Parròquia a cercar la Comunitat per a celebrar l'Ofici. Sortí, com antigament, la bandera de l'Església, portada pel pavorde més antic, el pendó, i Sant Baldiri en un formós tabernacle, essent portats els cordons per jovenets del carrer, i assistint-hi tot el pavorde. Els veïns del carrer Nou palesaren el seu entusiasme posant draperia als balcons al pas de la processó.

Fou celebrant de l'Ofici el Rnd. senyor Rector, qui sortí ja de la Parròquia amb la casulla posada.

El Dr. Comerma desgranà un bell sermó en nostra parla, que fou molt celebrat pel públic.

Nostra enhorabona al nostre amic i capellà Mn. Juli Fàbrega, per haver resuscitat tan típica festa, com també al Pavorde per la seva entusiasta cooperació.

VIDA D'HEROI

Narcís Monturiol

Inventor de la navegació submarina

per

J. PUIG PUJADAS

Prefaci de N'Ignasi Iglesias

De venda en les principals llibreries

Preu 5 pessetes

NOTICIARI

Junt amb aquest número repartim la Fulla Artística corresponent al present mes de Maig.

El Festival Benèfic que l'Ateneu Empordanès organitza en el Parc-Güell de Barcelona pel dia 2 de Juny a favor dels obrers de nostra indústria suro-tapera, revestirà tots els atractius d'una festa de la terra.

Són ja contractades les famoses cobles d'aquesta Comarca Els Montgrins de Torroella, Principal de la Bisbal i Principal de Perelada.

A l'ensem compta l'Ateneu amb la cooperació de l'Esbart Folk-lore de Catalunya i de l'Orfeo Barcelonès.

Desperta gran interès en la ciutat comtal l'esmentat Festival i és de esperar bons resultats del mateix.

El propi Ateneu prepara per al dia 8 de Juny a les 10 de la vetlla, la inauguració de la galeria d'empordanesos il·lustres i al propi temps es col·locarà en el saló d'actes de dita entitat la fotografia del gran Monturiol, instal·lant-se una petita exposició retrospectiva en la que hi figuraran valiosos records relacionats amb la invenció de l'Ictineo. El notable publicista senyor Puig Pujadas, de Figueres, donarà una conferència sobre l'obra d'En Monturiol.

En la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha rebut impositcions per Ptes. 1.051,779, ha pagat retorns d'estalvi, termes mensuals de pensió i capitals diferents reservats per Ptes. 779,114 i ha obert 671 llibretes noves, corresponent a la sucursal de Figueres:

Impositcions. Ptes. 27.360'00
Retorns. , 8.003'80
i 11 llibretes noves.

Aquest vespre ha de tenir lloc el banquet que varis amics i admiradors seus dediquen a l'expert publicista figuerenc En Josep Puig Pujadas, amb motiu de la publicació del seu llibre «Vida d'heroi» que ja comentàvem en un dels nostres números anteriors.

Sembla que seran força nombrosos els assistents.

S'ha despertat força interès en la nostra ciutat per assistir al recital de violí que el vinent dimarts, dia 28, donarà en la «Sala Edison» de la nostra ciutat En Joan Manén, l'eminent artista català de fama mundial.

REGISTRE CIVIL

Del dia 18 al 24 de Maig 1918

Naixements

- Dia 19.—Josep M.ª Ivorra Loste.
- » 20.—Joan Ugalde Fernandez.
- » 20.—Dolors Galter Sala.
- » 21.—Serafina Rosés Carreras.
- » 21.—Joaquima Ramió Hors.
- » 23.—Martí Garriga Badosa.
- » 23.—Claudi Calmó Buxóns.

Matrimonis

- Dia 18.—Josep Claudi Lillo Bagué, amb Maria Teresa Soler Ortega, s.
- » 18.—Jaume Mari Salabert, amb Dolors Pou Font, solters.
- » 18.—Pere Serrats Pous, amb Teresa Torrent Mont, solters.
- » 18.—Quirse Carbó Tomás, amb Teresa Alborn Reverter, solters.

Defuncions

- Dia 18.—Josep Dalmau Gas, 66 a., v.
- » 20.—Salvador Cusi Guanter, 70 a., s.
- » 20.—Maria Pagés Cruzat, 73 a., c.
- » 22.—Jaume Serra Serrats, 41 a., c.
- » 22.—Llúcia Dalmau Pages, 52 a., c.

Hi han diverses quantitats de 1.000 a 25.000 pessetes per disposar, que es prestarien en hipoteca i en bones condicions.

Dirigir-se a J. Ll. en la Redacció del periòdic.

Josep Sans i Roquer

ADVOCAT

Gestiona i tramita els préstecs del **BANC HIPOTECARI** d'Espanya amortitzables i al 5% anyal. Cervantes, 25 baixos, (abans S. Pau) FIGUERES

PLANXADORA en fa falta una en la «Camiseria Coll», Plaça de la Constitució. Guanyarà 1'50 pessetes diàries.

COL·LEGI-ACADEMIA "MONTURIOL"

Cursos d'anglès, francès, alemany i italià, a càrrec de dos il·lustrats professors, titular un d'ells i ex-profesor d'importants Col·legis i Liceus de França i Alemanya.

Lliçons de Taquigrafia per un entès professor.

Ensenyança de la Teneduria de Llibres i pràctiques de comerç.

Exàmens públics d'aptitud i exposició de treballs a fi de curs.

Les ensenyances són donades per procediments actius, pels quals l'alumne pren part activa en son ensenyament.

Tip. Josep Trayter, Cervantes, 13 - Figueres

LLUM i TENEBRES

ART

II

Un concertista toca el piano tan meravellosament que a voltes hom creuria oïr un conjunt de pianos; a voltes—un violí o altre instrument de corda; a voltes—un instrument de vent. Essent piano i un sol piano, com més sembla altre instrument, altra cosa, com més simula, com més menteix, tant més agrada, encisa, emocionada. Tant més hi ha art.

Un monument, un palau, un moble, fets d'avui que semblin antics. Una cadira tota de fusta tan ben treballada i combinada que faci l'efecte, a la vista, d'una cadira tapiçada.

Un conjunt de veus, un conjunt de violins, jugats tan bé, que semblin una sola veu, un sol violí.

Un concert musical que faci oïr toc de campanes, murmur i caminar de monges que van a la capella i resen, xiular de vent, trotar de cavalls, gent que cri-

CLINICA DEL DOCTOR J. POCH I ESTER

Especialista en les Malalties de la **GOLA, NAS i OïDES**

MEDECINA GENERAL

Consulta diària de 10 a 1

Caamaño, 6, FIGUERES

TOS

REFREDATS, TRANCASSO, OFEC, BRONQUITIS, CATARRO de les criatures.

Se cura i alivia sempre prenent l'

Sixarop Pectoral Ferrán

REGENERADOR DEL CABELL
LOCIO CAPILAR **FERRÁN**
EXQUISIDAMENT PERFUMADA

Hermoseja el cabell; evita i deté sa caiguda.

VACANT

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

REPRESENTANT EN BARCELONA i MADRID

CARRER DE LA FORSA, 8. 1.er - GIRONA

TELEFON INTERURBÀ NUM. 40

SOFRE LIQUID "RADIUM"

Preparat per la casa C. HANPOLD

a base de polisulfur - Amb notable estalvi sobre el sofre en pols - L'Escola de Viticultura i Enologia de Reus el recomana per a combatre la MALURA

de les vinyes

Agent: **Sebastià Miró - Tamarit, 99, Barcelona**

— Telèfon A-5371 —

KUSMA

MEDECINA SENSE PARIOR PER A L'ESTÓMAC en les malalties del qual hi exerceix una poderosa i benefactora influència, essent qualificat per milers de metges com el SUPREM AGENT PER EXCELENCIA PER A LA CURA MES POSITIVA I EFICAÇ de les afeccions d'aquest aparell.—Demani's per farmacies i Drogueries.

Dipòsit exclusiu en la **FARMACIA FERRÁN**, Pujada del Castell, 6
FIGUERES

J. FERRAN GALTER

— BANQUER —

COMPRA i VENDA AL COMPTAT i A TERME DE

..... PAPER SOBRE L'ESTRANGER

CANVI DE MONEDES

:: PRÉSTECES SOBRE VALORS i MERCADERIES ::

: COMPTES CORRENTS : DESCOMPTES : VALORS :

..... CUPONS i DIPÓSIT

Carrer de Vilafant, 2 i 4-FIGUERES

Fàbrica de glaç i Cambra Frigorífica

Per a detalls i condicions dirigir-se a la Fàbrica

Carrer de la Concepció, 17. (Telèfon 71) - FIGUERES

ALT EMPORDÀ

Periòdic setmanal nacionalista

Redacció i Administració: Cervantes, 1, pral.-Telèfon n.º 33

FIGUERES

Política: Vida ciutadana.

Preus de sotscripció: { A Figueres: 1'00 pta. trimestral.
Per fòra: 1'50 » »

A Figueres se trobarà de venda en la Llibreria d'En Josep Masdeva

En l'Administració del setmanari hi són admesos anuncis.